

BBC-16080002040301 Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2016) Examination

July - 2021

Advanced Cost And Management Accounting
(GRP.1-ACC)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

1 ખુશી ટેક્સટાઇલ્સ લિ. એ ત્રણ વિભાગ A, B, C ધરાવે છે અને એ 17.5
ત્રણેય વિભાગ દ્વારા અહેવાલ આપવામાં આવે છે. મિલના મેનેજરને હિસાબી
અહેવાલ આપવામાં આવે છે. મિલના મેનેજર, મુખ્ય ઈજનેરની સાથે મળીને ટેકનીકલ
ડિરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે. વેચાણમેનેજર વિજ્ઞાપન - જાહેરાત મેનેજરની સાથે
મળીને. માર્કેટિંગ ડિરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે. અને માર્કેટિંગ ડિરેક્ટર, ટેકનિકલ
ડિરેક્ટર સાથે મળીને મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે. આ મિલના હિસાબી
ચોપડામાંથી કોઈ એક સમયગાળા માટે નીચે મુજબ માહિતી મળે છે :
આ માહિતીનો ઉપયોગ કરીને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, માર્કેટિંગ ડિરેક્ટર, ટેકનિકલ
ડિરેક્ટર અને મીલ મેનેજર માટે જવાબદારી લક્ષી હિસાબી અહેવાલ તૈયાર કરો.

વિગત	ખરેખર ખર્ચ (રૂપિયામાં)	અંદાજિત ખર્ચ (રૂપિયામાં)
મુસાફરી ખર્ચ	42,000	40,000
જાહેરાત વિભાગનો પગાર અને વહીવટી ખર્ચ	1,30,000	1,20,000
વેચાણ કમિશન	2,40,000	2,50,000
વિભાગ - Aની મજૂરી	8,40,000	8,00,000
વિભાગ - Bની મજૂરી	6,20,000	6,00,000
માલસામગ્રી	29,20,000	28,00,000
C - વિભાગની માલસામગ્રી	6,40,000	7,00,000
જાળવણી સ્ટોર્સ	1,90,000	2,00,000
C - વિભાગની મજૂરી	5,12,000	5,00,000
જાળવણી વિભાગની મજૂરી	2,55,000	2,60,000
સેવા ખર્ચ : વિભાગ - A	1,65,000	1,50,000
સેવા ખર્ચ : વિભાગ - B	1,90,000	2,00,000

BBC-16080002040301]

1

[Contd....

સેવા ખર્ચ : વિભાગ - C	3,50,000	3,00,000
સેવા ખર્ચ : જાળવણી વિભાગ	60,000	50,000
વિભાગ - Bની માલસામગ્રી	1,05,000	1,00,000
વેચાણ વિભાગના પગાર અને વહીવટી ખર્ચ	95,000	1,00,000
જાહેરાત ખર્ચ	1,98,000	2,00,000
ટેકનિકલ ડિરેક્ટરના પગાર અને વહીવટી ખર્ચ	2,00,000	1,75,000
માર્કેટિંગ ડિરેક્ટરના પગાર અને વહીવટી ખર્ચ	1,90,000	2,00,000
મેનેજિંગ ડિરેક્ટરનો ઓફિસ પગાર	2,70,000	2,50,000
મિલ મેનેજરનો પગાર	1,05,000	1,00,000
વેચાણ	88,00,000	1,00,00,000

2 નીચેના પત્રકમાંથી ખૂટતી માહિતી શોધો :

17.5

વિગત	વિભાગ - X	વિભાગ - Y	વિભાગ - Z
વેચાણ	60,000	75,000	1,00,000
કાર્યકારી આવક	(?)	25,000	(?)
કાર્યકારી મિલકત (મૂડી રોકાણ)	30,000	(?)	50,000
રોકાણ પર વળતર (ROI)	15%	10%	20%
ઓછામાં ઓછો જરૂરી વળતરનો દર	10%	(?)	(?)
શેષ આવક (RI)	(?)	5,000	0

3 શિવાની મેન્યુ કંપનીની પ્રક્રિયા-2ની માહિતી નીચે મુજબ છે :

17.5

- (1) પ્રક્રિયા નં. 2 ચાલુ કામનો શરૂ સ્ટોક 700 એકમો રૂ. 9,500
- (2) પ્રક્રિયા નં. 1 ખાતેથી લાવ્યા 20,300 એકમો અને રૂ. 1,38,100
- (3) પ્રક્રિયા નં. 3 ખાતે લઈ ગયા 19,300 એકમો
- (4) પ્રક્રિયા નં. 2નો આખર સ્ટોક 1000 એકમો
- (5) ભંગાર 700 એકમો
- (6) પ્રક્રિયા નં. 2ના ખર્ચ :
માલસામગ્રી = રૂ. 76,560
મજૂરી = રૂ. 38,160
પરોક્ષ ખર્ચ = રૂ. 19,080
- (7) પૂર્ણતાની કક્ષા :

વિગત	શરૂ સ્ટોક	આખર સ્ટોક	બગાડ
માલસામાન	80%	70%	100%
મજૂરી	60%	50%	60%
પરોક્ષ ખર્ચ	60%	50%	60%

સામાન્ય બગાડ દાખલ એકમોના 5% છે, ભંગારના કાટેલ એકમો રૂ. 3 લેખે ઉપજે છે.

ઉપરની માહિતી પરથી તૈયાર કરો

- (1) પૂર્ણ એકમોનું પત્રક
- (2) એકમ દીઠ પડતર દર્શાવતું પત્રક
- (3) મૂલ્યાંકન પત્રક
- (4) પ્રક્રિયા - 2 ખાતું

4 યશ કંપની પ્રક્રિયા “બ” અંગે નીચે મુજબ માહિતી રજૂ કરે છે : 17.5

- (1) અર્ધતૈયાર માલનો શરૂ સ્ટોક નથી.
- (2) પ્રક્રિયામાં દાખલ એકમો 10,000, એકમ દીઠ રૂ. 3 લેખે
- (3) માર્ચ માસ દરમિયાન પ્રક્રિયાનો ખર્ચ :
માલસામાન = રૂ. 14,650
મજૂરી = રૂ. 21,148
શિરોપરી ખર્ચ = રૂ. 42,000
- (4) સામાન્ય બગાડ : દાખલ એકમોના 1% લેખે
- (5) પ્રક્રિયાના અંતે અધૂરા એકમો = 350
પૂર્ણતાની કક્ષા :
માલસામાન = 100%
મજૂરી = 50%
શિરોપરી ખર્ચ = 50%
- (6) પ્રક્રિયાના અંતે તૈયાર માલના ઉત્પાદન એકમો : 9,500
- (7) અસામાન્ય બગાડ પૂર્ણતા કક્ષા :
માલસામાન = 100%
મજૂરી અને શિરોપરી ખર્ચ = 80%
- (8) સામાન્ય બગાડ એકમદીઠ રૂ. 1ના ભાવે વેચવામાં આવે છે.
- (9) અસામાન્ય બગાડના એકમો એકમદીઠ રૂ. 2.50ના ભાવે વેચવામાં આવે છે.
ઉપરની માહિતી પરથી તમારે તૈયાર કરવાનું છે :
 - (1) પૂર્ણ એકમોનું પત્રક
 - (2) એકમદીઠ પડતર પત્રક
 - (3) મૂલ્યાંકન પત્રક
 - (4) પ્રક્રિયા “બ”નું ખાતું

5 અજંતા ટ્રાન્સપોર્ટ કંપનીને બસો દોડાવવા માટે 40 કિલોમીટર લાંબો (એક તરફ) 17.5 માર્ગ આપવામાં આવેલ છે. કંપની પાસે બે બસો છે જે દરેકની કિંમત રૂ. 1,10,000 છે તથા દરેક બસની ભંગાર કિંમત રૂ. 14,000 સહિત 10 વર્ષનું આયુષ્ય ધરાવે છે. નીચે આપેલ અંદાજેલ ખર્ચા અને અન્ય વિગતો પરથી પેસેંજર કિલોમીટર દીઠ પડતર અને ભાડાની આવક પર 50% નફો મળે એમ ધારીને પેસેંજર પાસેથી એક બાજુની મુસાફરી માટે લેવાના બસ ભાડાની રકમની ગણતરી કરો.

- વીમાનો ખર્ચ વાર્ષિક = 3% લેખે
- દરેક બસનો વાર્ષિક ટેક્સ = રૂ. 2,100
- કુલ ગેરેજ ભાડું (બે બસ માટેનું માસિક) = રૂ. 1,200
- દરેક બસનો વાર્ષિક મરામત ખર્ચ = રૂ. 3,000
- દરેક બસના ડ્રાઈવરનો માસિક પગાર = રૂ. 900
- દરેક બસના કંડક્ટરનો માસિક પગાર = રૂ. 600
- વહીવટી ખર્ચ (બન્ને બસ માટેનો) માસિક = રૂ. 4,800
- ડિજલ અને ઓઈલ 100 કિ.મી. દીઠ = રૂ. 50
- દરેક બસ દરેક ટ્રીપ વખતે સરેરાશ 50 પેસેંજરને લઈ જઈને દરરોજ ચાર જતાં-આવતાની ટ્રીપ કરશે.
- મહિનામાં સરેરાશ 25 દિવસો બસ દોડશે.

6 એક વસ્તુનું પડતરનું માળખું નીચે મુજબ છે : 17.5

- પ્રત્યક્ષ માલ (એકમ દીઠ) = રૂ. 5
 - પ્રત્યક્ષ મજૂરી (એકમ દીઠ) = રૂ. 2
 - ચલિત કારખાના ખર્ચા (એકમ દીઠ) = રૂ. 1
- કુલ ચલિત પડતર = રૂ. 8

કારખાના સ્થિર ખર્ચ રૂ. 3,00,000 અને વહીવટી અને વેચાણ ખર્ચા રૂ. 1,50,000 છે. જ્યારે વાર્ષિક વેચાણ રૂ. 1,00,000 એકમોનો અંદાજ છે.

સ્થિર મિલકતોમાં રોકવામાં આવેલી મૂડી રૂ. 5,00,000 છે. અને ચાલુ મિલકતોમાં રોકાયેલી મૂડીની રકમ વેચાણના 50% છે. રોકાયેલી મૂડી પર 25% વળતર મળે એ રીતે એકમદીઠ વેચાણ કિંમત નક્કી કરો.

7 પડતર સંચાલનના હેતુઓ અને આધારસ્તંભોની ચર્ચા કરો. 17.5

8 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 17.5

- (1) સંચાલકીય ઓડિટ
- (2) ઉત્પાદકતા હિસાબી પદ્ધતિનું મહત્ત્વ
- (3) માલસામાન અને મજૂર ઉત્પાદકતા
- (4) પડતર ઓડિટ અને સંચાલકીય ઓડિટ વચ્ચેનો તફાવત

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) Answer any four questions.

- 1 Three departments A, B, C of Khushi Textile Ltd. gives 17.5 their accounts reports to factory manager factory manager with chief engineer gives their reports to technical directors. Sales manager with advertising managers gives their report to marketing director and marketing director with technical director gives their reports to managing directors. From the account books this factory found following information. Use this information and prepare responsibility reports for the managing director, marketing director, technical director and factory manager.

Particular	Actual Expense (Rs.)	Budgetary Expense (Rs.)
Traveling Expense	42,000	40,000
Salary Admin Exp. for Advertising Department	1,30,000	1,20,000
Sales Commission	2,40,000	2,50,000
Wages Department - A	8,40,000	8,00,000
Wages Department - B	6,20,000	6,00,000
Materials - A	29,20,000	28,00,000
Materials Department - C	6,40,000	7,00,000
Stores	1,90,000	2,00,000
Wages Department - C	5,12,000	5,00,000
Wages - Stores	2,55,000	2,60,000
Service Expense Department - A	1,65,000	1,50,000
Service Expense Department - B	1,90,000	2,00,000
Service Expense : Department - C	3,50,000	3,00,000
Service Expense Stores	60,000	50,000
Material Department - B	1,05,000	1,00,000
Salary & Admin. Expenses Sales Department	95,000	1,00,000
Advertisement Expense	1,98,000	2,00,000
Salary & Admin. Expenses of Technical director	2,00,000	1,75,000
Salary - Admin. Expenses - Marketing director	1,90,000	2,00,000
Office Salary of Managing Director	2,70,000	2,50,000
Salary of Factory Manager	1,05,000	1,00,000
Sales	88,00,000	1,00,00,000

2 Supply the missing data in the following table : **17.5**

Particulars	Department-X	Department-Y	Department-Z
Sales	60,000	75,000	1,00,000
Operating Income	(?)	25,000	(?)
Operating Assets (Investment)	30,000	(?)	50,000
Return on Investment	15%	10%	20%
Minimum Required ROR	10%	(?)	(?)
Residual Income	(?)	5,000	0

3 Following are the data in respect of process 2 of Shivani Menu Co. Ltd. **17.5**

- (1) Opening stock of work in progress in Process-2 : 700 units Rs. 9,500
- (2) Transfer from Process-1 Acc. : 20,300 units and Rs. 1,38,100
- (3) Transferred to Process-3 Acc. : 19,300 units
- (4) Closing stock of Process-2 Acc. : 1000 units
- (5) Unit scrapped during process 700 units
- (6) Expenses of Process 2 Acc. :
Material = Rs. 76,560
Labour = Rs. 38,160
Overhead = Rs. 19,080
- (7) Degree of Completion :

Particulars	Opening Stock	Closing Stock	Scrap
Material	80%	70%	100%
Labour	60%	50%	60%
Overhead	60%	50%	60%

There was a normal loss 5% of production and scrapped were sold at Rs. 3 each. From the above information prepare.

- (1) Statement of equivalent units
- (2) Statement of cost per unit
- (3) Valuation statement
- (4) Process-2 Account

4 Yash Company gives following details for process "B" : 17.5

- (1) Opening Stock of semi-finished goods - Nil
 - (2) Units introduced in process 10,000 units at Rs. 3 per unit
 - (3) Expenses for the process in the month of March :
Direct Material = Rs. 14,650
Labour = Rs. 21,148
Overhead = Rs. 42,000
 - (4) Normal wastage: 1% of units introduced.
 - (5) Incomplete units at the end of process : 350 unit
Degree of Completion :
Material : 100%
Labour : 50%
Overhead. 50%
 - (6) Production of finished goods at the end of process :
9,500 units
 - (7) Degree of completion of abnormal waste.
Material : 100%
Labour and Overhead = 80%
 - (8) Normal wastage is sold at Re. 1 per unit
 - (9) Abnormal wastage is sold at Rs. 2.50 per unit
- On the basis of above information You are required to prepare :
- (1) Statement showing equivalent units
 - (2) Statement showing cost per unit
 - (3) Valuation statement
 - (4) Process-'B' Account

5 Ajanta Transport Company has been given a route of 17.5

40 k.m. (one way) for running buses. The company has two buses, each costing Rs. 1,10,000 and having a life of 10 years, with a scrap value of Rs. 14,000 per bus. From the following estimated expenditure and other details, calculate cost per passenger kilometer and the bus fare to be charged to each passenger for each way journey, assuming 50% profit on taking.

- Insurance charge = 3% p.a
- Annual tax for each bus = Rs. 2,100
- Total garage rent per month (for both the buses) =
Rs. 1,200

- Annual repairs for each bus = Rs. 3,000
- Driver's salary for each bus per month = Rs. 900
- Conductor's salary for each bus per month = Rs. 600
- Administrative Expense per month (for both buses) = Rs. 4,800
- Diesel and oil per 100 kms = Rs. 50
- Each bus will make four round trip per day, carrying on average 50 passengers on each trip. The bus will run on average 25 days in month.

6 Cost structure of a product is as under : **17.5**

- Direct Material (per unit) = Rs. 5
 - Direct Labour (per unit) = Rs. 2
 - Variable factory exp. (per unit) = Re. 1
- Total Variable Cost = Rs.8

Fixed factory overheads are Rs. 3,00,000 and administrative and selling expenses are Rs. 1,50,000 Annual sale estimate is 1,00,000 units.

Capital employed in fixed assets is Rs. 5,00,000 and that in current assets is 50% of sale Decide selling price per unit in such way so as to get 25% return on capital employed.

7 Discuss the objectives and pillars of Cost management. **17.5**

8 Write Short Notes : (Any Two) **17.5**

- (1) Management Audit
- (2) Importance of Productivity Accounting method
- (3) Material and Labour Productivity
- (4) Difference between Cost Audit and Management Audit